

Wprowadzenie do metodologii badań naukowych - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Wprowadzenie do metodologii badań naukowych
Kod przedmiotu	05.9-WP-PSSM-WdMBN
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika specjalna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2020/2021

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Katarzyna Walentynowicz-Moryl

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Laboratorium	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z pojęciami nauka, wiedza potoczna i wiedza naukowa, funkcjami nauki, cechami praktyki badawczej, Zdefiniowanie pojęć badanie, badanie naukowe oraz proces badawczy. Zaznajomienie studentów ze specyfiką badań społecznych. Scharakteryzowanie poszczególnych paradygmatów i podejść badawczych w naukach społecznych oraz podstawowymi założeniami prowadzenia badań ilościowych i jakościowych. Opanowanie przez studentów umiejętności projektowania własnych badań naukowych, doboru adekwatnego do wybranego paradygmatu celu badań.

Wymagania wstępne

Brak.

Zakres tematyczny

Wykłady

Praktyka badawcza i praktyka pedagogiczna jako praktyki społeczna. Rodzaje wiedzy - wiedza potoczna a wiedza naukowa. Nauka - pojęcie, funkcje i współczesna klasyfikacja. Specyfika nauk społecznych. Wyjaśnianie i rozumienie jako procedury naukowe. Pojęcie paradygmatu i teorii naukowej. Paradygmaty w pedagogice. Orientacje metodologiczne w pedagogice. Podejścia badawcze - podejście pozytywistyczne i interpretatywne. Etapy procesu badawczego. Badania ilościowe i jakościowe. Etyczne aspekty badań społecznych

Ćwiczenia

Analiza przykładów projektów badawczych jakościowych i ilościowych - wskazanie podstawowych elementów, podobieństw i różnic. Etapy procesu badawczego w paradygmacie badań ilościowych i jakościowych. Analiza propozycji przedmiotu badań w podejściu jakościowych i ilościowych. Konceptualizacja przedmiotu badań. Formułowanie celu badań i problemów badawczych. Problemy etyczne w badaniach społecznych.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład prowadzony metodą podającą z elementami dyskusji z prezentacją slajdów i prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia – dyskusja, praca w małych grupach, praca z materiałem źródłowym; metody oparte na działaniu praktycznym – przygotowanie propozycji przedmiotu badań, konceptualizacji przedmiotu badań oraz celu badań i problemów badawczych.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
G.U1. przygotować projekt badawczy z zastosowaniem różnych strategii badań, w tym ilościowych, jakościowych lub mieszanych; opracować scenariusze badawcze i dyspozycje do badań jakościowych oraz narzędzia do badań ilościowych; dobrać metody, techniki i narzędzia do celu badań ilościowych; G.U2. dokonać analizy i interpretacji wyników badań oraz sformułować wnioski pedagogiczne z przeprowadzonych badań; G.U3. zastosować wiedzę i umiejętności metodologiczne w projekcie badawczym; wybrać strategię badawczą, sformułować cel i przedmiot badań, opracować metody i techniki badań, sformułować problematykę badań, przygotować narzędzia badawcze, dobrać próbę badawczą, teren i wyznaczyć przebieg badań; G.U4. stosować technikę pracy naukowej; G.U5. prowadzić badania empiryczne oraz dokonać analizy wyników tych badań; G.U6. przeprowadzić proces wnioskowania i zaprezentować wyniki badań.	• PS_U-03 • PS_U-15	• dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • projekt • test końcowy	
G.K1. przestrzegania etyki badań naukowych; G.K2. stosowania etycznych norm w pracy badawczej.	• PS_K-01 • PS_K-05 • PS_K-06 • PS_K-08	• dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • projekt • test końcowy	
G.W1. filozoficzne, metodologiczne i kulturowe podstawy badań społecznych i edukacyjnych, w tym koncepcje wiedzy, pojęcia nauki i statusu wiedzy naukowej; społeczno-kulturowe uwarunkowania badań naukowych; nurty filozoficzne, paradygmaty badawcze i strategię badań naukowych oraz znaczenie i sposoby budowania teorii w badaniach naukowych; G.W2. strukturę procesu badawczego w kontekście przyjętej strategii badań naukowych; G.W6. cele badawcze i typy badań w kontekście możliwości ich praktycznego zastosowania; sposoby praktycznego wykorzystania badań naukowych, w tym analizę i diagnozę sytuacji, analizę problemów społecznych i pedagogicznych, określanie potrzeb i planowanie działań interwencyjnych, ewaluację osiągnięć; krytyczno-emancypacyjny i transformacyjny potencjał badań naukowych; G.W7. podstawowe zasady przeprowadzania badań naukowych, dylematy i wybory etyczne na różnych etapach procesu badawczego, problematykę zaangażowania uczestników badań; społeczno-polityczny kontekst badań społecznych; zagadnienie prezentacji wyników badań w przestrzeni publicznej; pojęcie plagiatu w pracy badawczej; (strategie ilościowe, jakościowe i mieszane), zasady opracowania projektu badawczego, etapy badań naukowych, kryteria wyboru strategii badawczej, w tym cele badań, problemy i hipotezy badawcze, zmienne i związki między zmiennymi, konceptualizację, operacjonalizację zmiennych; strategię i techniki doboru próby badawczej, definiowanie przypadku badawczego; rodzaje i typy badań naukowych, w tym opisowe, diagnostyczne, wyjaśniające, weryfikacyjne, projektujące, porównawcze, eksperymentalne, quasi-eksperymentalne i sondażowe; metody indeksacji, pomiaru i rodzaje skal pomiarowych; zagadnienia związane z badaniami ewaluacyjnymi, panelowymi, socjometrycznymi, porównawczymi, terenowymi, etnograficznymi, performatywnymi i biograficznymi; pojęcia netografii, krytycznej analizy dyskursu i studium przypadku; metody gromadzenia i analizy danych; rodzaje i sposoby wykorzystania obserwacji; typy wywiadów badawczych; analizę dokumentów, treści, tekstową, konwersacyjną, dyskursu i audiowizualną; narzędzia badawcze; zagadnienia związane z konstruowaniem kwestionariuszy, skal pomiarowych, testów pedagogicznych, arkuszy obserwacji i narzędzi socjometrycznych;	• PS_W-06 • PS_W-07 • PS_W-16	• dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • projekt • test końcowy	

Warunki zaliczenia

Wykłady

Warunkiem zaliczenia wykładów jest uzyskanie minimum 55% punktów możliwych do uzyskania w teście z całości nauczanych treści. Istnieje możliwość zwolnienia z egzaminu osób szczególnie zaangażowanych w realizację zadań w ramach ćwiczeń na wniosek prowadzącego ćwiczenia.

Laboratorium

Warunkiem zaliczenia laboratorium jest wykonanie wszystkich zadań przewidzianych w ramach ćwiczeń, a w szczególności przygotowanie propozycji przedmiotu badań, konceptualizacji przedmiotu badań oraz celu badań i problemów badawczych. Każde zadanie będzie na bieżąco oceniane. Ocena końcowa z ćwiczeń ustalana będzie następująco: od 55% punktów ocena dostateczna, od 65% punktów ocena dostateczna plus, od 75% punktów ocena dobra, od 85% punktów ocena dobra plus, od 95% punktów ocena bardzo dobra.

Literatura podstawowa

1. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003.
2. Babbie E., Podstawy badań społecznych, Warszawa 2008.
3. Batorski D., Olcoń-Kubicka M., Prowadzenie badań przez Internet: podstawowe zagadnienia metodologiczne, „Studia Socjologiczne” 2006, 3.
4. Flick U., Projektowanie badania jakościowego, Warszawa 2010.
5. Frankfort-Nachmias C., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych, Poznań 2001.
6. Hajduk E., Hipoteza w badaniach pedagogicznych, Zielona Góra 1993, 1994, 1996.
7. Hajduk E., Hipoteza w badaniach społecznych, Zielona Góra 2006.
8. Łobocki M., Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 2009.
9. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Warszawa 1985.
10. Palka S., Metodologia, badania, praktyka pedagogiczna, Gdańsk 2006.
11. Pilch T. Bauman T., Zasady badań pedagogicznych, Warszawa 2010.

12. Rubacha K., Metodologia badań nad edukacją, Warszawa 2008.
13. Silverman D., Interpretacja danych jakościowych, Warszawa 2008.
14. Silverman D., Prowadzenie badań jakościowych, Warszawa 2008.
15. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 1995.

Literatura uzupełniająca

1. Amsterdamski S., Między historią a metodą: spory o racjonalność nauki, Warszawa 1983.
2. Brzeziński J., Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 2002.
3. Chalmers A., Czym jest to, co zwiemy nauką? Rozważania o naturze, statusie i metodach nauki: wprowadzenie do współczesnej filozofii nauki, Wrocław 1997.
4. Denzin N.K., Lincoln Y.S., Metody badań jakościowych, T. I-II, Warszawa 2009.
5. Grobler A., Metodologia nauk, Kraków 2006.
6. Kmita J., O kulturze symbolicznej, Warszawa 1983.
7. Kuhn T.S., Struktura rewolucji naukowych, Warszawa 1968.
8. Lutyńska K., Wywiad kwestionariuszowy: przygotowanie i sprawdzenie narzędzia badawczego, Ossolineum 1984.
9. Mayntz R., Holm K., Hübner P., Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej, Warszawa 1985.
10. Metodologia pedagogiki zorientowanej humanistycznie, red. D. Kubinowski, M. Nowak, Kraków 2006.
11. Ossowski S., O osobliwościach nauk społecznych, Warszawa 2001.
12. Paprzycka E., Kobiety żyjące w pojedynkę, Toruń 2008.
13. Shaughnessy J., Zechmeister E.B., Zechmeister J.S., Metody badawcze w psychologii, Gdańsk 2002.
14. Stefanowska M., Odbiorcy kultury – deklaracje i rzeczywistość, Warszawa 1988.
15. Sułek A., Metody analizy socjologicznej: wybór tekstów, Warszawa 1986.
16. Sułek A., Ogród metodologii socjologicznej, Warszawa 2002.
17. Wójcicki R., Teorie w nauce, cz. 1, Warszawa 1991.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Katarzyna Walentynowicz-Moryl (ostatnia modyfikacja: 26-04-2020 16:22)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ